

Motion till riksdagen

1987/88:Ub32

av Birgitta Rydle m. fl.

med anledning av prop. 1987/88:86 om särskilda regionalpolitiska insatser i Norrbottens län m. m.

Regeringen föreslår i propositionen åtgärder som inom utbildningsområdet sammanlagt uppgår till 115 milj. kr. Tyngdpunkten i förslaget avser förstärkningar vid högskolan i Luleå, men betydande stöd föreslås även för gymnasieutbildning och vuxenutbildning.

Regeringen betonar i propositionen utbildningens betydelse för den regionala utvecklingen. För insatser i gymnasieskolan, vuxenutbildningen och inom ramen för högskoleutbildningen föreslås nu ett resurstillskott om sammanlagt 39,8 milj. kr. Vissa delposter berörs i propositionen, men regeringen väljer i denna proposition, liksom i propositionen rörande regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland, att se de redovisade beloppen som beräkningspunkter.

Vi kan i huvudsak acceptera den inriktning som regeringens förslag har. Vi finner det emellertid otillfredsställande att regeringen inte klarare kan precisera vad de anslagna medlen skall användas till. I avsnittet rörande vuxenutbildningen sägs i propositionen att man i Norrbottens län bör genomföra samma slag av åtgärder som departementschefen tidigare föreslagit i proposition 1987/88:64.

Om detta t.ex. innebär att man i Norrbotten skall etablera lokala studiecentra på det sätt som föreslogs i den nämnda propositionen framgår således inte av det nu framlagda förslaget. Vi finner därför dessvärre anledning att upprepa den kritik vi framförde i vår motion 1987/88:Ub3 med anledning av regeringens proposition om särskilda regionalpolitiska insatser i Bergslagen och norra Sveriges inland.

Regeringen borde klarare ha angivit vilken verksamhet den avser att organisera. Med den upplägning regeringens proposition har lämnas inga reella möjligheter att bedöma vilka effekter de föreslagna resursinsatserna kan få.

Principen tycks vara densamma som tidigare: alla åtgärder är av godo – ju fler dess bättre. På utbildningsområdet får detta konsekvenser som inte entydigt kan sägas vara av godo. Regeringen tycks tro att problemen löses på lokal eller regional nivå om bara verksamheten decentraliseras. Inga principiella överväganden görs där frågor om kvalitet ställs mot värdet av en decentraliserad verksamhet.

Särskilda medel föreslås för utrustning av gymnasieskolor samt för teknik och ekonomiservice för det lokala näringslivet. Vi har tidigare hävdatt att detta är ett lämpligt sätt att engagera elever i ett verklighetsanknutet arbete och att det kan vara ett positivt inslag i utbildningen. Vi förutsätter emellertid

att verksamheten kan bedrivas som uppdragsverksamhet och att den således skall ge intäkter som icke bör vara försumbara. Det är därtill av central betydelse att verksamheten icke subventioneras på ett sådant sätt att de naturliga konkurrensförhållandena som bör gälla även inom detta område sätts ur spel.

Beträffande regeringens förslag till ökade anslag för forskningen finns det anledning att nu konstatera att regeringen tycks frångå principen om treårsramar för forskningsanslagen. Trots att riksdagen 1987 fattat ett forskningspolitiskt beslut med principiell inriktning samt anvisat treårsramar vill regeringen nu avvika från den tidigare inriktningen och ger betydande resurstillskott till en av våra högskolor. Vi efterlyser en större konsekvens från regeringens sida och hävdar att det bör kunna vara möjligt att planera forskningsinsatserna på ett mer sammanhållet sätt och i ett något längre tidsperspektiv.

Regeringens förslag avser forskning vid högskolan i Luleå och vid institutet för rymdfysik i Kiruna. I anslutning härtill finns skäl att aktualisera en principiellt och praktiskt betydelsefull fråga rörande samverkan och samspel över administrativa gränser. Den organisation och kompetens som krävs för att åstadkomma just kompetensutveckling är ofta i sig en bristvara. Det är därför angeläget att man så väl som möjligt utnyttjar befintliga resurser och inte av ovidkommande hänsyn förleds till att gång på gång börja från ett nolläge.

I propositionen berörs vikten av samverkan mellan olika utbildningsformer liksom värdet av samverkan över nationsgränserna på Nordkalotten. Samverkan över länsgränser finns knappast omnämnt, vilket gör ett egendomligt intryck särskilt i frågor som gäller långsiktig kompetensuppbyggnad och spridning av högteknologi. Till en del kan detta vara en följd av att regeringen valt att redovisa förslag rörande utvecklingen i Norrland i två skilda propositioner. Länsgränserna har därmed kommit att spela en roll som i stort sett saknar relevans.

De satsningar som regeringen föreslår i propositionen om Norrbotten är omfattande såväl ekonomiskt som över tid. Väsentliga resurser skall enligt förslaget fördelas senare, antingen av regeringen eller av länsstyrelsen i Norrbottens län. Vi finner det därför viktigt att riksdagen särskilt markerar vikten av stöd till insatser för kompetensutveckling i Norrbotten även från resurscentra som har ambitioner och goda förutsättningar i detta avseende, oberoende av om dessa centra är belägna i Norrbottens län.

Vi vill i sammanhanget särskilt peka på stiftelsen Industriellt utvecklingscentrum i Skellefteå (IUC) och universitetet i Umeå. IUC har dokumenterat betydande förmåga att stödja mindre och medelstora företags utveckling och har nyligen etablerat en filial med verksamhet i Gällivare. Detta och liknande initiativ bör uppmärksammas.

Universitetet i Umeå har praktiskt taget sedan sin tillkomst bedrivit decentraliserad utbildning i Norrbotten, stadigvarande bl. a. i Kiruna. Universitetet har byggt upp en mycket omfattande kompetens rörande distansundervisning, vilken för övrigt även bör kunna engageras till stöd för utvecklingen av denna utbildningsform på gymnasienivå i Norrbotten. Inom rymdforskningens område finns viktiga beröringspunkter. Detsamma gäller

fysiken och det informationsteknologiska området. Vi anser att det är motiverat att utnyttja den kompetens som finns vid universitetet i Umeå vid den fortsatta kompetensutvecklingen i Norrbotten.

Mot. 1987/88
Ub32

Regeringen förutsätter en fortsatt satsning på kulturprojekt i avsikt att därigenom stödja den regionala utvecklingen. Vi vill liksom tidigare framhålla att ett sådant stöd utformas så att det främjar kulturverksamhet inom flera olika områden, som t. x. konst, musik, musei- och teaterverksamhet. Endast verksamhet som syftar till en hög kvalitet bör komma i fråga för stöd.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om uppdragsverksamhet i gymnasieskolan,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om planering av forskningsinsatser,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samverkan över länsgränser,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktning av kulturverksamheten.

Stockholm den 11 april 1988

Birgitta Rydle (m)

Göran Allmér (m)

Birger Hagård (m)

Hans Dau (m)

Anders G Högmark (m)

Rune Rydén (m)

Ingela Garder (m)

Lars Ahlmark (m)

Ann-Cathrine Haglund (m)

Hans Nyhage (m)

Elisabeth Fleetwood (m)

